

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002828

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщеряков Георгій Андрійович

2. Heorhii A. Mishcheriakov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-5036-3074

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 19-06-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12341

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25858474

Місцезнаходження: вул. Чернишевська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25858474

Місцезнаходження: вул. Чернишевська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15, 10.67, 76.75

Тема дисертації:

1. Конституційно-правовий механізм реалізації права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування в Україні
2. The constitutional and legal mechanism for the implementation of the right to health protection, medical care, and health insurance in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Міщеряков Г. А. Конституційно-правовий механізм реалізації права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування в Україні. – Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». – Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, Харків, 2026. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню конституційно-правового механізму реалізації права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування в Україні. Обґрунтовано, що це право належить до ядра соціальних прав людини й громадянина, має міждисциплінарний характер і тісно пов'язане з правом на життя, гідність, недоторканність, соціальний захист, освіту, безпечне довкілля та доступ до інформації. Метою роботи є отримання нових наукових

результатів стосовно зазначеного механізму, виявлення проблем нормотворчості та правозастосування й формулювання обґрунтованих пропозицій щодо їх вирішення. Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері охорони здоров'я, предметом – конституційно-правовий механізм реалізації права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування в Україні. Методологію становить поєднання діалектичного, системно-структурного, формально-юридичного, історико-правового, порівняльно-правового методів, а також правового моделювання і прогнозування із залученням практики ЄСПЛ та КСУ. Уперше доведено, що право на охорону здоров'я є соціальним правом, взаємозалежним з іншими конституційними правами, а його ефективна реалізація вимагає узгодженої міжсекторальної державної політики. За результатами співвідношення європейських стандартів із національними гарантіями обґрунтовано, що нормативна база України загалом наближена до європейських підходів, але містить прогалини і колізії щодо безоплатності, якості та безпеки медичної допомоги, захисту прав пацієнтів та ефективності правозастосування. Охарактеризовано правові моделі забезпечення права (Німеччина, Велика Британія, США), визначено межі імплементації зарубіжного досвіду й обґрунтовано оптимальну модель для України. Розкрито форми реалізації права на медичну допомогу через статтю 49 Конституції України та галузеве законодавство як багаторівневу систему гарантій. Надано системне обґрунтування впливу війни на публічні зобов'язання держави. Розроблено поетапну модель запровадження загальнообов'язкового медичного страхування з єдиним страховиком і загальнонаціональним пулом коштів. Проведено оригінальне соціологічне дослідження серед молоді щодо обізнаності про відповідні права. Удосконалено понятійно-термінологічний апарат, зокрема розмежовано поняття «право на охорону здоров'я» та «право на медичну допомогу», а також концепцію механізму реалізації права як цілісної багаторівневої системи гарантій. Набули подальшого розвитку доктринальні підходи до критеріїв оцінки виконання державою своїх обов'язків через категорію інституційної спроможності усувати системні вади доступу та якості, а також наукові підходи до впровадження загальнообов'язкового медичного страхування. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання у законотворчій діяльності, у роботі органів влади та судів, у навчальному процесі й подальших наукових дослідженнях. Запропонована рамка «від норми до процедури» дає змогу зменшити розрив між декларацією та фактичним доступом до якісної й безпечної медичної допомоги. Ключові слова: право на охорону здоров'я; право на медичну допомогу; медичне страхування; конституційні гарантії; публічні обов'язки держави; права пацієнта.

2. Mishcheriakov H. A. The constitutional and legal mechanism for the implementation of the right to health protection, medical care, and health insurance in Ukraine. – Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 081 "Law". – Scientific Research Institute of State Building and Local Government of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Kharkiv, 2026. The dissertation provides a comprehensive study of the constitutional and legal mechanism for implementing the right to health protection, medical care, and health insurance in Ukraine. It is substantiated that this right belongs to the core of the social rights of the individual and citizen, has an interdisciplinary character, and is closely linked to the rights to life, dignity, bodily integrity, social protection, education, a safe environment, and access to information. The aim of the work is to obtain new scientific results concerning this mechanism, to identify problems of law-making and law-application, and to formulate substantiated proposals for solving them. The object of the research is the social relations in the field of health care; the subject is the constitutional and legal mechanism for implementing the right to health protection, medical care, and health insurance in Ukraine. The methodology combines the dialectical, systemic-structural, formal-legal, historical-legal, and comparative-legal methods, as well as legal modelling and forecasting, drawing on the case law of the ECtHR and the Constitutional Court of Ukraine. For the first time, it is proven that the right to health protection is a social right interdependent with other constitutional rights, and that its effective implementation requires a coordinated cross-sectoral state policy. By comparing European standards with national guarantees, it is substantiated that Ukraine's regulatory framework is generally aligned with European approaches but contains gaps and conflicts regarding the gratuitousness, quality, and safety of medical care, the protection of patients' rights, and the effectiveness of enforcement. Legal models for ensuring the right are characterized (Germany, the United Kingdom, the USA), the limits of implementing foreign experience are defined,

and an optimal model for Ukraine is substantiated. The forms of implementing the right to medical care are revealed through Article 49 of the Constitution of Ukraine and sectoral legislation as a multilevel system of guarantees. A systematic substantiation of the war's impact on the state's public obligations is provided. A phased model for introducing compulsory health insurance with a single insurer and a nationwide pool of funds is developed. An original sociological survey among young people on awareness of the relevant rights is conducted. The conceptual and terminological apparatus is improved, in particular by distinguishing the concepts of the "right to health protection" and the "right to medical care," as well as the concept of the implementation mechanism as an integral multilevel system of guarantees. Doctrinal approaches to the criteria for assessing the state's fulfilment of its obligations are further developed through the category of institutional capacity to eliminate systemic defects in access and quality, as are scientific approaches to introducing compulsory health insurance. The practical significance of the results lies in the possibility of their use in law-making, in the work of public authorities and courts, in the educational process, and in further scientific research. The proposed "from norm to procedure" framework helps reduce the gap between declarative guarantees and actual access to safe, high-quality medical care. Keywords: right to health protection; right to medical care; health insurance; constitutional guarantees; public obligations of the state; patients' rights.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Міщеряков Г. А. Право пацієнта на відмову від медичної допомоги: правовий та етичний аналіз. Вісник Національної академії правових наук України. 2025. Том 32. №4. С. 323–336
- Міщеряков Г. А. Медичне страхування в механізмі соціального захисту населення. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. 2024. Вип. 48. С. 319–329
- Мерник А. М., Міщеряков Г. А. Право на охорону здоров'я в системі соціальних прав людини. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. 2024. Вип. 47. С. 193–202.
DOI:<https://doi.org/10.31359/1993-0941-2024-47-193>
- Міщеряков Г. А. Державне медичне страхування: механізми захисту прав пацієнтів в Україні та світі. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2025. Вип. 11. С 12–15.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-11/1>
- Міщеряков Г. А. Правове регулювання біомедичних технологій та біоетики: сучасні виклики для законодавства України. Науковий журнал «Право і суспільство». 2025. Вип. 6. С. 22–28 DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.4>
- Міщеряков Г.А. Особливості реалізації права на медичну допомогу в умовах воєнного стану. Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 17 травня 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 171
- Міщеряков Г. А. Конституційно правове регулювання права на медичну допомогу в Україні. Актуальні дослідження правової та історичної науки: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 13 – 14 червня 2024 р.). ГО “Наукова спільнота”. WSZIA w Opolu.

Тернопіль : ФОП Шпак В.Б. 2024. Вип. 62. С. 51

- Міщеряков Г. А. Забезпечення прав на охорону здоров'я в Україні в умовах сучасних викликів. Забезпечення прав людини органами публічної влади в Україні: сучасні виклики та перспективи: зб. наук. статей за матеріалами наук. практ. конф. (м. Харків, 16 трав. 2025 р.). Харків, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, 2025. С.36-41

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0122U000378, 0125U000828

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мерник Анастасія Муслімівна
2. Anastasiia M. Mernyk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9762-3057

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25858474

Місцезнаходження: вул. Чернишевська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дешко Людмила Миколаївна
2. Liudmyla M. Deshko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5720-4459

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коробцова Наталія Василівна

2. Nataliia V. Korobtsova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9997-1485

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гришко Лілія Миколаївна

2. Lilia M. Hryshko

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25858474

Місцезнаходження: вул. Чернишевська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чалабієва Маріям Рзаївна

2. Mariiam R. Chalabiieva

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4126-0138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25858474

Місцезнаходження: вул. Чернишевська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Руднева Олександра Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Руднева Олександра Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Петришин Олег Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна